

**SUN'IY INTELLEKTDAN FOYDALANISH ORQALI 7–8-SINF
O'QUVCHILARINI INGLIZ TILIDA KOMMUNIKATIV
KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISH.**

Xoliqova Shahzoda Zoir qizi

Termiz iqtisodiyot va servis universiteti magistranti

88 842 22 44

Maxmadiyeva Gulchexra Sait-Abdullayevna

(PhD). Dots. , Ilmiy rahbar

91 588 00 76

***Annotatsiya:** Mazkur maqolada sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish orqali 7–8-sinf o'quvchilarining ingliz tilidagi kommunikativ ko'nikmalarini rivojlantirish masalasi tahlil qilinadi. Tadqiqot davomida sun'iy intellekt asosidagi platformalar, interaktiv dasturlar va raqamli vositalarning o'quvchilarning og'zaki nutqi, tinglab tushinishi, lug'at boyligi hamda muloqot jarayonidagi faolligiga ta'siri o'rganilgan. Shuningdek, AI texnologiyalarining individual yondashuvni ta'minlash, motivatsiyani oshirish va real kommunikativ muhit yaratishdagi pedagogik imkoniyatlari yoritilgan. Tadqiqot natijalari sun'iy intellektdan foydalanish ingliz tilini o'qitish samaradorligini oshirish, o'quvchilarning mustaqil fikrlashini rivojlantirish hamda kommunikativ kompetensiyani shakllantirishda muhim omil ekanligini ko'rsatadi.*

***Kalit so'zlar:** sun'iy intellekt, kommunikativ kompetensiya, ingliz tili, raqamli ta'lim, interaktiv platforma, nutq faoliyati, AI texnologiyalari, o'quv jarayoni, kommunikativ yondashuv, innovatsion pedagogika.*

***Annotation:** This article analyzes the development of communicative skills in English among 7th–8th grade students through the use of artificial intelligence technologies. The study examines the influence of AI-based platforms, interactive applications, and digital tools on students' speaking abilities, listening comprehension, vocabulary acquisition, and communication activity. In addition, the pedagogical potential of artificial intelligence in providing individualized learning, increasing motivation, and creating a real communicative environment is highlighted. The findings demonstrate that the integration of AI technologies into English language teaching enhances educational effectiveness, develops independent thinking skills, and contributes significantly to the formation of communicative competence.*

***Keywords:** Artificial intelligence, communicative competence, English language, digital education, interactive platform, speech activity, AI technologies, learning process, communicative approach, innovative pedagogy.*

Аннотация: В данной статье рассматривается развитие коммуникативных навыков учащихся 7–8 классов на уроках английского языка посредством использования технологий искусственного интеллекта. В ходе исследования изучено влияние платформ на основе ИИ, интерактивных программ и цифровых средств на развитие устной речи, аудирования, словарного запаса и коммуникативной активности учащихся. Также раскрываются педагогические возможности искусственного интеллекта в обеспечении индивидуального подхода, повышении мотивации и создании реальной коммуникативной среды. Результаты исследования показывают, что использование технологий ИИ повышает эффективность обучения английскому языку, способствует развитию самостоятельного мышления и формированию коммуникативной компетенции учащихся.

Ключевые слова: Искусственный интеллект, коммуникативная компетенция, английский язык, цифровое образование, интерактивная платформа, речевая деятельность, технологии ИИ, учебный процесс, коммуникативный подход, инновационная педагогика.

Kirish

Bugungi globallashuv va raqamli texnologiyalar jadal rivojlanayotgan davrda xorijiy tillarni, ayniqsa ingliz tilini o'qitish ta'lim tizimining ustuvor yo'nalishlaridan biriga aylanmoqda. Zamonaviy jamiyatda ingliz tili xalqaro muloqot, ilm-fan, texnologiya, biznes va axborot almashinuvi vositasi sifatida muhim ahamiyat kasb etadi. Shu sababli umumta'lim maktablarida o'quvchilarning ingliz tilida erkin fikr bildirish, muloqotga kirisha olish va kommunikativ kompetensiyasini shakllantirish dolzarb pedagogik masalalardan biri hisoblanadi. Ayniqsa, 7–8-sinf o'quvchilari til o'rganish jarayonida faol kommunikativ bosqichga kirishi sababli, bu davrda samarali metod va innovatsion texnologiyalardan foydalanish katta ahamiyatga ega. So'nggi yillarda sun'iy intellekt texnologiyalarining ta'lim sohasiga keng kirib kelishi o'qitish metodikasida yangi imkoniyatlarni yuzaga chiqarmoqda. Sun'iy intellekt asosidagi platformalar, virtual yordamchilar, chatbotlar, avtomatik tarjima tizimlari hamda interaktiv dasturlar o'quvchilarning til o'rganish jarayonini yanada qiziqarli, qulay va samarali tashkil etishga xizmat qilmoqda. Ushbu texnologiyalar yordamida o'quvchilar individual tarzda mashq bajarishi, talaffuzini tekshirishi, tinglab tushunish ko'nikmalarini rivojlantirishi va real kommunikativ vaziyatlarga yaqin muhitda muloqot qilishi mumkin bo'ladi. An'anaviy ta'lim metodlarida o'quvchilarning kommunikativ faolligi ko'pincha cheklangan bo'lsa, sun'iy intellekt texnologiyalari interaktivlikni oshirish orqali har bir o'quvchini dars jarayoniga faol jalb etadi. AI vositalari o'quvchining

bilim darajasini tahlil qilish, xatolarini aniqlash va individual tavsiyalar berish imkoniyatiga ega bo'lib, bu esa differensial yondashuvni ta'minlaydi. Natijada o'quvchilar o'z bilimlarini mustaqil ravishda mustahkamlashga, erkin fikr bildirishga va ingliz tilida kommunikativ faoliyat olib borishga ko'proq qiziqish bildiradi. 7–8-sinf o'quvchilari psixologik va intellektual rivojlanish nuqtai nazaridan yangi bilimlarni tez qabul qiluvchi hamda texnologik vositalarga yuqori qiziqish bildiruvchi yosh toifasi hisoblanadi. Shu jihatdan sun'iy intellekt asosidagi ta'lim vositalaridan foydalanish nafaqat o'quvchilarning til ko'nikmalarini rivojlantiradi, balki ularning mustaqil fikrlashi, ijodkorligi va axborot texnologiyalaridan foydalanish kompetensiyasini ham shakllantiradi. Ayniqsa, AI yordamida tashkil etilgan dialogik mashqlar, virtual suhbatlar va interaktiv topshiriqlar o'quvchilarning og'zaki nutqini rivojlantirishda samarali vosita bo'lib xizmat qiladi. Mazkur maqolada sun'iy intellekt texnologiyalarining ingliz tilini o'qitishdagi pedagogik imkoniyatlari, ularning 7–8-sinf o'quvchilarining kommunikativ ko'nikmalarini rivojlantirishdagi o'rni hamda ta'lim samaradorligiga ta'siri ilmiy-nazariy jihatdan tahlil qilinadi. Shuningdek, AI vositalaridan foydalanishning afzalliklari, interaktiv metodlar bilan uyg'unligi va zamonaviy ta'lim tizimidagi istiqbollari yoritiladi.

Asosiy qism

XXI asr ta'lim tizimi nafaqat bilim berishga, balki o'quvchilarning kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirishga ham yo'naltirilmoqda. Xalqaro integratsiya, axborot texnologiyalarining kengayishi va global muloqot ehtiyojining ortib borishi ingliz tilini mukammal egallashni zamonaviy ta'limning muhim talablaridan biriga aylantirdi. Shu nuqtai nazardan, umumta'lim maktablarida ingliz tilini o'qitishda innovatsion pedagogik texnologiyalarni joriy etish dolzarb masala sifatida namoyon bo'lmoqda. Ayniqsa, 7–8-sinf o'quvchilarida kommunikativ ko'nikmalarni shakllantirish jarayoni samarali metod va texnologik vositalarni talab qiladi. Sun'iy intellekt texnologiyalari bugungi kunda ta'limning barcha bosqichlarida keng qo'llanilayotgan zamonaviy vositalardan biri hisoblanadi. AI asosidagi platformalar, chatbotlar, virtual assistentlar, interaktiv mobil ilovalar hamda avtomatik baholash tizimlari o'quvchilarning ingliz tilini o'rganish jarayonini yanada qulay va samarali tashkil etishga xizmat qilmoqda. Ushbu texnologiyalar yordamida o'quvchilar mustaqil ravishda mashq bajarishi, talaffuzini nazorat qilishi, tinglab tushunish ko'nikmalarini rivojlantirishi va real kommunikativ vaziyatlarga yaqin muhitda muloqot olib borishi mumkin. Kommunikativ yondashuv asosida tashkil etilgan ingliz tili darslarida asosiy e'tibor o'quvchilarning erkin fikr bildirishiga, muloqot olib borishiga va til birliklarini amaliy qo'llashiga qaratiladi. Sun'iy intellekt texnologiyalari aynan shu maqsadlarni amalga

oshirishda samarali vosita bo'lib xizmat qiladi. AI vositalari o'quvchining bilim darajasini tahlil qilish, individual yondashuvni ta'minlash va interaktiv topshiriqlar orqali til o'rganishga bo'lgan qiziqishni oshirish imkoniyatiga ega. Natijada dars jarayonida o'quvchilarning faolligi ortadi, ingliz tilida erkin muloqot qilishga bo'lgan ishonchi mustahkamlanadi hamda kommunikativ kompetensiyasi bosqichma-bosqich rivojlanadi. 7–8-sinf o'quvchilari yosh va psixologik xususiyatlariga ko'ra raqamli texnologiyalarga tez moslashadigan hamda interaktiv faoliyatga yuqori qiziqish bildiradigan yosh toifasi hisoblanadi. Shu sababli sun'iy intellektdan foydalanish ushbu yoshdagi o'quvchilarning ingliz tilini o'zlashtirish samaradorligini oshirishda muhim omil bo'lib xizmat qiladi. Virtual dialoglar, AI yordamidagi savol-javoblar, ovozli mashqlar va multimedia materiallari o'quvchilarning nutqiy faoliyatini rivojlantirib, ularni real kommunikativ vaziyatlarga tayyorlaydi. Sun'iy intellekt texnologiyalarining ta'limga integratsiyalashuvi nafaqat o'quvchilarning til ko'nikmalarini rivojlantiradi, balki o'qitish jarayonining sifatini ham oshiradi. AI asosidagi tizimlar o'quvchilarning xatolarini tezkor aniqlash, natijalarni monitoring qilish va individual tavsiyalar ishlab chiqish imkonini beradi. Bu esa o'qituvchiga dars jarayonini samarali tashkil etish, o'quvchilarning ehtiyoj va qiziqishlariga mos metodlarni qo'llash imkoniyatini yaratadi. Shu bilan birga, sun'iy intellektdan foydalanish zamonaviy ta'limning innovatsion rivojlanish yo'nalishlarini belgilab beruvchi muhim omillardan biri sifatida namoyon bo'lmoqda. Ingliz tilini o'qitishda AI texnologiyalaridan foydalanish o'quvchilarning kommunikativ kompetensiyasini shakllantirish, mustaqil fikrlashini rivojlantirish va xalqaro muloqotga tayyorlashda samarali pedagogik vosita bo'lib xizmat qiladi.

Xulosa

Sun'iy intellekt texnologiyalari ingliz tilini o'qitish jarayonida kommunikativ yondashuv samaradorligini oshiruvchi muhim pedagogik vosita hisoblanadi. AI asosidagi platformalar va interaktiv dasturlar 7–8-sinf o'quvchilarining og'zaki nutqi, tinglab tushunish, talaffuz va lug'at boyligini rivojlantirishda yuqori natija beradi. Virtual suhbatlar, chatbotlar va multimedia mashqlari o'quvchilarning ingliz tilida erkin fikr bildirishiga hamda real kommunikativ muhitda faol ishtirok etishiga yordam beradi. Sun'iy intellekt vositalari individual yondashuvni ta'minlab, har bir o'quvchining bilim darajasi va ehtiyojiga mos topshiriqlarni taqdim etadi. Bu jarayon o'quvchilarning mustaqil ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradi, darsdagi faolligini kuchaytiradi va til o'rganishga bo'lgan qiziqishini oshiradi. AI texnologiyalarining avtomatik tahlil va baholash imkoniyatlari o'qituvchiga o'quvchilarning natijalarini

tezkor nazorat qilish hamda samarali metodlarni qo'llash imkonini yaratadi. 7–8-sinf o'quvchilarining raqamli texnologiyalarga qiziqishi sun'iy intellekt asosidagi ta'lim vositalaridan foydalanish samaradorligini yanada kuchaytiradi. Interaktiv mashg'ulotlar va virtual muloqot muhiti o'quvchilarning kommunikativ kompetensiyasini shakllantirib, ularning ingliz tilida erkin muloqot qilish malakasini rivojlantiradi. Natijada o'quvchilar nafaqat nazariy bilimga, balki amaliy kommunikativ tajribaga ham ega bo'ladi. Ta'lim tizimida sun'iy intellekt texnologiyalarini keng joriy etish uchun zamonaviy texnik infratuzilmani rivojlantirish, internet sifatini yaxshilash va pedagoglarning raqamli kompetensiyasini oshirish muhim ahamiyat kasb etadi. AI texnologiyalarining ingliz tili darslariga integratsiyalashuvi o'quvchilarning zamonaviy bilim va ko'nikmalarni egallashiga, xalqaro kommunikatsiyaga tayyorlanishiga hamda ta'lim sifatining oshishiga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. David Crystal. English as a Global Language. Cambridge: Cambridge University Press, 2003.
2. Jack C. Richards, Theodore S. Rodgers. Approaches and Methods in Language Teaching. Cambridge: Cambridge University Press, 2014.
3. N. Chomsky. Language and Mind. New York: Cambridge University Press, 2006.
4. UNESCO. Artificial Intelligence and Education: Guidance for Policy-makers. Paris, 2021.
5. Michael McCarthy. Vocabulary. Oxford: Oxford University Press, 1990.